

KIRKKO & KOTI

31.1.2024 / 1 / kirkkojakoti.fi

Helmikuun
tapahtumat
liitteessä!

Stand-up -koomikko Teemu Vesterinen:

Mistä tahansa voi tehdä komiikkaa

sivu 12

Futuristi povaa
inhimillistä
vallankumousta

sivu 4

Ohjaaja Klaus Härö
eläytyy ihmisten
kohtaloihin

sivu 6–7

Yhteis-
vastuun
kohteena nuoret

sivu 2

PÄÄKIRJOITUS

Minna Siikaniva
päätoimittaja ja viestintäpäällikkö
minna.siikaniva@evl.fi

Kirkon maine on nosteessa

JULKISHALLINNON organisaatioiden mainetta tutkittiin T-Median toimesta viime vuoden lopussa. Koko tutkimukseen vastasi yhteensä lähes 10 000 suomalaista. Kolmen kärkeen sijoittuivat Hätäkeskuslaitos, Rajavartiolaitos ja Tasavallan presidentin kanslia.

TUTKIMUSKOKONAISUUDEN tavoitteena on kuvastaa valtionhallinnon organisaatioiden maineen ja luottamuksen kehitystä myös organisaatiotasolla.

PARHAITA ONNISTUJIA olivat tänä vuonna Suomen evankelis-luterilainen kirkko sekä sisäministeriö, jotka molemmat onnistuivat vahvistamaan mainettaan kansan parissa huomattavasti.

“YLEISEN KEHITYKSEN VALOSSA julkishallinnon organisaatioiden maineissa ei ole nähty suurta parannusta. Siksi yksittäiset organisaatiot, jotka ovat onnistuneet kehittämään mainettaan positiivisesti, ovat onnistuneet poikkeuksellisen hyvin. Maineen kehittymisen taustalla täytyy olla todellisia tekoja, jotka ovat myös välittyneet kansalle”, painottaa asiantuntija Nina Laakso.

MAINE ON PARANTUNUT sekä kirkkoon kuuluvien että kirkkoon kuulumattomien keskuudessa. Sidosryhmät haluavat puhua yleisti kirkosta hyvää ja siihen luotetaan yhteistyökumppanina.

ENITEN PARANNETTAVAA kirkolla on johtajuudessa ja innovatiivisuudessa.

KIRKON TOIMINNASSA arvostetaan erityisesti palvelua, vuorovaikutusta ja vastuullisuutta. Työntekijän näkökulmasta on tärkeää, että kirkko tarjoaa mahdollisuuden tehdä merkityksellistä työtä sekä pitkäaikaisen ja turvallisen työpaikan. ●

TÄRPIIT TULEVIIN HETKIIN

Arjen tekoja, toivon sanoja

Tänäkin vuonna Ekopaasto 14.2.–30.3. innostaa kokeilemaan kohtuutta ja vahvistamaan luontosuhdetta. Se nostaa esiin toivon ja yhteisöllisyyden merkityksen. Ekopaastosta saa vinkkejä kestävämpään ruokavalioon, energian säästämiseen ja muihin valintoihin kestävän elämän puolesta.

Ekopaasto.fi #ekopaasto

Laskiainen lasketaan, paastonaika alkaa

Laskiainen on laskeutumista paastoon ja sen myötä pääsiäisen suureen juhlaan. Laskiaistiistain jälkeen vietetään tuhakeskiviikkoa, josta alkava paastonaika kestää pääsiäissunnuntaihin. Tuhakeskiviikon jumalanpalveluksissa voi ottaa otsaansa tuhasta tehdyn merkin katumuksen ilmauksena.

Laskiaissunnuntai 11.2., laskiaistiistai 13.2., tuhakeskiviikko 14.2.

Paastossa elämä yksinkertaistuu

Kristilliset paastonajat edeltävät juhlia, kuten pääsiäistä ja joulua. Paastonaikana ihminen tavoittelee mielenmuutosta ja elämä yksinkertaistuu: syödään eri lailla, hidastetaan vauhtia, hiljennytään. Aineellisesta hyvästä karsimisen toivotaan kasvattavan kykyä keskittyä olennaiseen ja seurata Kristusta.

Paaston tukena voi käyttää kirkon paastokalenteria: evl.fi/paastokalenteri

YKSI HETKI ARJESTA

Kaavilla neule- ja lähetyspiiriläiset Aune Kaunas, Anja Tolppanen, Liisa Miettinen, Marjaana Savolainen, Kaija Julkunen ja Pirjo Sonninen suunnittelivat kauden alussa, mitä alkavat neuloa hyväntekeväisyyteen. Mukaan mahtuu myös uusia neulojia, seurakunta tarjoaa langat. Kuva: Heikki Pirinen.

LAINATTUA

”Minulle riittää se, jos olen uskoni ansiosta pelännyt vähän vähemmän ja rakastanut vähän enemmän.

Uutistuottaja Johanna Malinen,
Helsingin Sanomat 17.1.2024

”Toivo ei ole vain kertakäyttöjuttu, vaan koko elämän läpäisevää virtaa, kuten sen sisarukset rakkaus ja uskokin.”

Laulaja Hanna Ekola, Askel 1/2024

LYHYESTI

SUOMEN LÄHETYSSEURALLE myönnettiin kirkon ympäristödiplomi jo toista kertaa. Lähetysseura sai 2019 ensimmäisenä kristillisenä järjestönä kirkon ympäristödiplomin. Joulukuussa 2023 kirkkohallitus myönsi Lähetysseuralle diplomin uudelle kaudelle 2024–2028. Lähetysseura on edelleen ainoa diplomin saanut järjestö.

JOULURADIO oli toista vuotta peräkkäin koko Suomen kolmanneksi tavoitettavin radio-kanava ja neljänneksi kuunnelluin kanava. Kanava tavoitti joulukuussa 2023 keskimäärin 831 000 suomalaista viikon aikana. Tiedot käyvät ilmi Kansallisen Radiotutkimuksen (KRT) raporteista.

146

Jouluradion nettikanavat ovat suosittuja ulko-suomalaisten keskuudessa. Viime vuonna Jouluradiota kuunneltiin 146 maassa.

YHTEISVASTUU

- Tee kaverista ja avusta totta. Osallistu vapaaehtoisena, tapahtumissa tai lahjoittajana. Katso paikalliset tiedot kuopionseurakunnat.fi/ yhteisvastuu ja siilinjarseurakunta.fi.
- Tuotosta 40 % käytetään kotimaassa, puolet HelsinkiMission työssä, puolet keräävän seurakunnan auttamistyössä, ja 60 % Kirkon Ulkomaanavun työssä.
- Lisätietoja keräyskohteista: yhteisvastuu.fi, helsinkimission.fi, kirkonulkomaanapu.fi

Yhteisvastuukeräys auttaa yksinäisiä nuoria

Yhteisvastuukeräys kerää varoja nuorille, jotka kokevat syvää yksinäisyyttä tai ovat vaarassa menettää mahdollisuutensa hyvään elämään Suomessa ja maailmalla.

Yhteisvastuu teksti
HelsinkiMissio kuva

Joka kuudes nuori kokee yksinäisyyttä. Joskus voi näyttää siltä, että lapsella tai nuorella on kavereita, mutta tosiasiallisesti hän on yksin. Tämä on 16-vuotiaan **Lauri Pajukankaan** kokemus.

”Nuorempana minulla oli kaveriporukka, mutta sen sisällä minua kiusattiin ja poissuljettiin”, hän kertoo. Laurin rooli oli luokan poikien keskuudessa ”se herkkis”. Hänestä vitsailtiin eikä ikäviä sanoja säästetty. Kun hän toisinaan alkoi itkeä, toiset ilkkuivat.

”Se oli kaikista inhottavin. Tuntui, että poikien kesken tunteita ei saanut kokea eikä näyttää.”

Lauri ei ole kokemuksen kanssa yksin. Joka kuudes nuori kokee tälläkin hetkellä yksinäisyyttä. Tilanne pahentui koronapandemian aikana eikä ole palautunut sitä edeltävälle tasolle.

Yksinäisyys haittaa keskittymistä oppitunneilla sekä on yhteydessä liialliseen somen käyttöön, koulupoissaoloihin ja mielenterveysongelmiin. Yksinäisyyttä kokevista nuorista kolmannes ei tapaa ikätovereitaan koulun ulkopuolella viikoittain, edes verkossa.

Pitäisi voida puhua

Yksinäisyys ja elämänhallinnan menettäminen on ahdistava, yksilöllinen kokemus ulkopuolisuudesta ja erillisyydestä.

Lauri Pajukangas toivoo, että yhä useampi saisi yksinäisyytensä apua. Tämänvuotisen Yhteisvastuukeräyksen tuotosta viidesosa ohjataan yksinäisyyttä kokevien nuorten tukemiseen HelsinkiMission kautta.

”Yksinäisyyttä ei pitäisi joutua salailemaan, vaan siitä tulisi voida puhua opettajille ja vanhemmille”, Lauri toteaa.

Aina puhuminen lähipiirille ei kuitenkaan ole mahdollista. HelsinkiMission kautta 12–29-vuotias nuori voi hakea kaverikseen vapaaehtoisen. Järjestö ylläpitää myös Nuorten kriisipistettä, jossa pääsee keskustelemaan ammattiauttajan kanssa maksutta, ilman pitkiä odotusaikoja, lähetettä tai diagnoosia. Nuorten kriisipiste toimii fyysisesti Helsingissä mutta auttaa etänä 12–29-vuotiaita ympäri Suomen.

Tarvitaan hyväksyviä yhteisöjä

Yksinäisyyttä vähentää myös HelsinkiMission *School to Belong* -ohjelma, joka toimii jo yli sadassa oppilais-

töksessä ympäri Suomea. Ohjelma auttaa koulua tunnistamaan ja lievittämään nuorten kokemaa yksinäisyyttä ja tarjoaa työkaluja yhteisöllisyyteen. Ohjelmaan osallistuneet nuoret kokevat voivansa vaikuttaa omaan yksinäisyyteensä entistä paremmin.

Lauri Pajukankaan yksinäisyys helpotti, kun vanhemmat neuvoivat jättämään kurjan kaveriporukan.

”Yhtenä päivänä en vain mennyt poikien joukkoon, vaan rohkaistuin ja etsin kavereita tytöistä.”

Se tuntui paremmalta. Laurille on ollut tärkeintä löytää omantuntuista yhteisöä. Viime syksynä hän pääsi ilmaisutaidon lukioon, joka on mukana *School to Belong* -ohjelmassa.

”Siellä ilmapiiri on ystävällinen ja hyväksyvä. Voin olla oma itseni eikä kukaan

nälvi siitä. Se on tuntunut uskomattomalta”, Lauri sanoo.

Vuoden 2024 Yhteisvastuu-piispa **Kaisamari Hintikka** korostaa aikuisten vastuuta nuorten yksinäisyyden ja syrjäytymisen vähentämisessä. Hän sanoo, että on tärkeää estää kiusaamisen ja ulkopuolelle sulkemisen yleistymisen nuorten keskuudessa ja tunnistaa tilanteet, joissa nuori jää yksin. ●

Koulutusta ja tukea kriisialueiden nuorille

Yhteisvastuukeräyksen tuotosta 60 prosenttia suunnataan maailman katastrofialueiden nuorten auttamiseen Kirkon Ulkomaanavun (KUA) työn kautta. Avustustarpeiden syitä ovat useimmiten luonnonkatastrofit, aseelliset konfliktit ja äkilliset suuret onnettomuudet.

”Kirkon Ulkomaanapu jatkaa työtään toivon hengessä ja edistäen modernin kehitysyhteistyön parhaita periaatteita. Koulutus sekä yrittäjyyden ja toimeentulon mahdollisuuksien edistäminen ovat kestävä kehityksen ytimessä myös isojen globaalien haasteiden ja raohitusleikkausten keskellä”,

sanoo KUA:n toiminnanjohtaja **Tomi Järvinen**.

Tänä vuonna Yhteisvastuukeräyksessä esitellään erityisesti KUA:n avustustyötä Ugandassa, joka on yksi maailman eniten pakolaisia asuttavista maista. Maassa asuu yhteensä 1,5 miljoonaa pakolaista maahan tullutta ihmistä. Heistä kolmannes on kotoisin vuosikymmenien kon-

fliktin runtelelimesta Kongon demokraattisesta tasavallasta.

Kirkon Ulkomaanapu tekee työtä Ugandassa kuudella pakolaisasutusalueella. Koulutushankkeissa rakennetaan uusia ja turvallisuuksia luokkahuoneita, järjestetään kouluun paluuseen kannustavia kampanjoita, lisätään tietoa koulutuksen tärkeydestä sekä jaetaan oppimateriaaleja ja hygieniapakkauksia. Kun tuetaan lasten ja nuorten koulunkäyntiä ja tarjotaan ammatillista koulutusta, mahdollistetaan pakolaisnuorille valoisampi tulevaisuus ja kestävä toimeentulo. ●

Perttu Pölöstä kiehtoo, miten tehokkaasti älypuhelin ja teknologiat muuttavat käyttäytymistä, arvoja ja ajatuksia.

Älä unohda ihmistä härpäkkeiden keskellä

Tulevaisuus haastaa meitä monella tapaa, mutta teknologiaa siitä ei tule puuttumaan. Samalla korostuu inhimillisyyden arvo.

Sini-Marja Kuusipalo teksti
Satu Kemppainen kuva

Tulevaisuutta visioiva futuristi ja tietokirjailija **Perttu Pölönen** korostaa myötätunnon merkitystä väärinymmärtämisen kulta-aikana.

”Keskustelu voi kärjistyä, kun toisen ihmisen reaktioita ei näe. Pitää muistaa, että kommenttien takana on toinen ihminen.”

Myötätunnolla oppii erilaisuudesta. Välittämällä saa aikaan muutosta.

”On taito olla lempeä sivaltavan tai kampittavan sijaan. Lempeys muuttaa ihmisiä ajassa, jossa some usuttaa riitelemään. Rakkaudesta voi puhua monella tavalla: biologian, historian, talouden ja uskonnon kielellä. Sitä, mitä ymmärrämme vähän, on meillä tapana sanoittaa paljon.”

Pölösen mukaan inhimillisuus vain korostuu, kun digiteknologia lisääntyy. Esimerkiksi ChatGPT-tekoälyn julkaisun myötä on pakko miettiä suhdetta hyvään ja pahaan.

”Ja siihen, mitä me ihmiset osaamme ja miten vuorovaikutus muuttuu.

Inhimillisen vallankumouksen aika

Futuristina Perttu Pölönen on paneutunut muutokseen. Hän korostaa: älä unohda ihmistä.

”On pohdittava, millainen maailma on hyvä säilyttää. Ihminen ei ole

muuttunut, vaikka on tullut monenlaista härpäkettä ja sovellusta. Pitäisi olla kriittinen, ettei mennä kauemmas siitä, mikä on merkityksellistä.”

Käänteentekevien muutosten jatkumossa Pölönen povaa seuraavaksi inhimillistä vallankumousta.

”Opimme kantapään kautta, että ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa on paljon korvaamatonta. Teknologiat ovat aina muuttaneet elämää. Nyt tekoälyn kehitys muuttaa sitä, miten elämme kymmenien vuosien päästä. Pitää kehittää inhimillisiä teknologioita, jotka tuovat hyvinvointia ja pitävät kaikki mukana.”

Kuka sinua ohjaa?

Vuoden alussa ilmestyneessä *Saisin-ko huomiosi?* -tietokirjassaan Perttu Pölönen herättelee pohtimaan somen toimintaa.

”Moni ei huomaa, kuinka hienovaraisesti teknologia ohjaa. Vasara kädessä ongelmat näyttävät nauiloita. Kamera kädessä arvioidaan, mikä näyttää hyvältä kuvassa, somen äärellä mikä toimii uutisvirrassa. Annamme teknologian kertoa, mitä valita ja arvostaa.”

Pölöstä kiehtoo, miten tehokkaasti älypuhelin ja teknologiat muuttavat käyttäytymistä, arvoja ja ajatuksia. Sovellukset ovat yritysten omistamia, ja tällä hetkellä kourallinen jättejä vaikuttaa miljardien ihmisten elämään.

”Sovellus pyrkii aina johonkin yhtiölle kannattavaan. Muutamme arvojamme yhtiön mieleisiksi, emme omien toiveidemme mukaan. Moni huomaa, että somesta jää huono olo, ja silti siinä palataan. Ollaan jo koukussa, eikä se ole sattumaa.”

Pölönen korostaa toimijuuden merkitystä.

”Puhelimella valintoihin tarvitaan vain hipaisu. Tunnistanko nämä tilanteet? Teenkö puhelin kädessä vain sitä, mitä sovellus ehdottaa?”

”

Lempeys muuttaa ajassa, jossa some usuttaa riitelemään.

Vaatii tahtoa ja taitoa pohtia, perustuuko toiminta oikeasti vapauteen vai pakkoon. Pölönen kannustaa miettimään, mitä ihminen haluaa lopulta palvella.

Sovelluksista saa nopeaa karkkia

Yhä harvempi pystyy keskittymään, jos tekeminen ei tunnu hyvältä ja palkitse pikaisesti. Tulevaisuudessa keskittymiskyky on supervoima, ja se vaatii harjoittelua.

”Olemme totuttaneet aivot nopeaan dopamiiniin. Emme kestä sitoutumista ja pitkäjänteisyyttä. Jos mitään merkittävää haluaa saavuttaa, pitää pystyä pitämään työmuistissa monta asiaa. Joidenkin asioiden pitää tuntua vaikeilta ja hankalilta.”

Some ja älylaitteet kiihdyttävät huomiokauppaa.

”Jokainen haluaa aikasi ja huomiosi ja tekee kilpailussa parhaansa.”

Yhdysvalloissa Piilaaksossa opiskelleena Pölönen tietää, miten valtava älyllinen kapasiteetti on valjastettu houkuttamaan ja koukuttamaan.

”Laitteet tarjoavat, mitä haluamme. Kirjat eivät jaksa kiinnostaa, kun on tiktokkia. Tylsä sisältö tuntuu tunkkaiselta, kun on hauskoja vaihtoehtoja, joista saa paljon tekemällä vähän.”

Houkutusten hallintaa ja kulttuurinmuutos

Kukin voi miettiä, minkä roolin laitteelle tai tekoälyavustajalle antaa. Rajoitukset ja ilmoitusasetusten säätäminen voivat auttaa. Yksi laittaa puhelimen purkkiin piiloon. Toinen säätää luurista värit pois vetovoiman laimentamiseksi. Paastoamalla monet puhdistautuvat somesta.

”Yksilön niskaan ei pitäisi heittää vastuuta näin valtavan ongelman ratkaisemisesta. Tarvitaan sääntelyä ja yhteisiä sääntöjä. On helpompaa suunnitella aikaa kunnioittava turvallinen sovellus, kuin saada miljoonat perheet tekemään puhelimenkäyttö-sääntöjä.”

Pölönen vertaa tilannetta tupakointikulttuurin muutokseen.

”Kesti kymmeniä vuosia, ennen kuin tupakan ymmärrettiin olevan haitallista. Myös some luo riippuvuutta. Nyt someen on annettu rajaton pääsy pienestä pitäen.”

Jos nyt rakennettaisiin alusta alkuun ihmisille, rakentaminen pitäisi antaa mm. opettajille, psykologeille, sosiologeille ja humanisteille – ei vain nuorille koodarimiehille. ●

 Lue pidempi juttu verkossa kirkkojakoti.fi

Välitetään huomista

Sanonta kuuluu, että nuorissa on tulevaisuus. Jos nuoret eivät voi hyvin, se vaikuttaa paitsi heidän, myös meidän kaikkien tulevaisuuteen. Kuopiolainen Who Cares ry on päättänyt ponnistella nuorten hyvinvoinnin eteen.

Heli Haring teksti
iStock kuva

Miten Who Cares ry sai alkunsa, puheenjohtaja Eero Wetzell?

”Lähtölaukauksena toimi Väinölänniemen traaginen auto-onnettomuus vuonna 2002. Siinä kuoli kolme nuorta. Me paikallisessa poliisissa ryhdyimme tekemään nuorille valistuspaketteja. Käytimme kuvamateriaalia ja teatterin keinoja valistuksen tukena, kun kiersimme kouluilla ja tilaisuuksissa. Kun poliisin resurssit eivät enää sellaiseen riittäneet, päätimme muutamien vapaaehtoisten kanssa noin 15 vuotta sitten perustaa Who Cares -yhdistyksen. Toimimme vapaaehtoisvoimin ja yritysten sekä säätiöiden lahjoitusvaroin.”

Saitte viime vuonna merkittävän taidelahjoituksen, miten sitä on hyödynnetty?

”Kuopiolaisen **Matti Ruotsalaisen** lahjoittama taidekokoelma huuto-kaupattiin ja sillä saatiin reilu 15 000 euroa. Suurimmat kaupat teki kulttuurin monitoimimies **Ismo Apell**, joka osti taidetta kymppitonnilta. Ruotsalaisen toive oli, että huutokaupasta saadut varat käytetään nimenomaan nuorten ennaltaehkäisevään päihdetyöhön. Olemmekin jo avustaneet muun muassa kaupungin erityisnuorisotyötä tekemään Vinkkeliä sekä poliisin Ankkuritiimiä. Tarkoitus on tukea myös päihteistä irti päässeiden opiskelijoiden harrastustoimintaa.”

Mitä muuta yhdistyksellä on suunnitteilla lähiaikoina?

”Järjestämme maaliskuun 21. päivä seminaarin kaupunginteatte-

riassa. Sen teemana on Kadotettu nuoruus. Seminaarissa käsitellään muun muassa nuorten mielenterveyttä, heidän tulevaisuuden näkymiään sekä erityisesti väkivaltaa ja jengiytymistä. Puhujina ovat Mielenterveyden keskusliiton toiminnanjohtaja **Olavi Sydänmaanlakka**, VTT **Anneli Portman** THL:sta sekä kriminologian ja oikeuspolitiikan tutkija **Markus Kaakinen** Helsingin yliopistosta. Seminaari on osallistujille ilmainen, mutta vaatii ennakkoilmoittautumisen.” ●

Lisätietoja seminaarista ja ilmoittautuminen verkossa: whocares.fi

LYHYESTI

Kirkon perheneuvonta – työtä rakkauden puolesta jo 80 vuotta

Kirkon perheneuvonta viettää tänä vuonna 80-vuotisjuhlavuotta. Palvelulle on jatkuvaa tarvetta, sen osoittavat kasvavat asiakasmäärät.

Vuonna 2023 perheneuvonnan asiakasmäärä kasvoi edellisvuodesta yli 560 asiakkaalla. Yhteensä asiakkaita oli lähes 18 000. Suurimpana tulostyönä perheneuvonnan olivat edellisvuosien tapaan vuorovaikutusongelmat. Toiseksi suurimpana syynä olivat erokysymykset.

Vuonna 2023 perheneuvonnan asiakkaista 35 prosenttia oli 30–39-vuotiaita. Yli 69-vuotiaiden osuus oli kasvanut prosenttiyksiköllä, samoin miesten osuus. Perheasioiden sovittelun määrä kasvoi selkeästi. Perheasioiden sovittelussa annetaan apua ja tukea silloin, kun vanhemmat pohtivat eroa tai ovat jo eronneet. Perheasioiden sovittelun tarkoituksena on turvata lapsen asema ja auttaa vanhempia ratkaisemaan ristiriidat sovittelemalla.

Perheneuvonnassa kerätään säännöllisesti valtakunnallista asiakaspalautetta, johon vuonna 2023 vastasi 847 henkilöä. Asiakaspalautteeseen vastanneet olivat tyytyväisiä siihen, että keskusteluissa puhuttiin itselle tärkeistä asioista sekä siihen, että tuli kuuluksi ja ymmärretyksi.

Arkkipiispa ja pääministeri arvokeskustelun äärellä

Arkkipiispan talossa -podcast sai jatkoa, kun pääministeri **Petteri Orpo** oli vuonna 2023 aloitetun podcastin vieraana.

”Koin tärkeäksi pohtia asioita pääministerin kanssa. Me kävimme erinomaisen ja avartavan keskustelun arvoista ja hyvästä tulevaisuudesta”, kommentoi arkkipiispa **Tapio Luoma**.

Syksyllä 2023 arkkipiispa Tapio Luoma julkaisi puheenvuoron *Miksi kirkko ei saa vaieta köyhyydestä yhteiskunnassa?*, jossa hän tarkasteli muun muassa uuden hallituksen hallitusohjelman ihmiskuvaa. Arkkipiispa totesi puheenvuorossaan, että työn tekeminen ja työmarkkinakelpoisuus eivät voi olla tärkein ihmisarvon määrittäjä.

Pääministeri Orpo totesi keskustelussaan arkkipiispan kanssa: ”Täytyy välittää ihmisistä. Ne sadat ja tuhannet viestit ja kohtaamiset, niillä on merkitys. Entistä päättäväisemmin haluan tehdä töitä sen eteen, että me laitetaan Suomi kuntoon. Nykyinen Suomi ei pysty huolehtimaan ihmisistä riittävällä tavalla ja se vaatii tätä uudistus-työtä nyt.”

Orpo piti suvaitsevaisuutta yhtenä vaikeimmista arvoista puolustaa tässä ajassa. Suvaitsevaisuus on hänen mukaansa haastettu, ja se näkyy yhteiskunnassamme niin rasismikeskustelussa kuin yleisessä keskusteluilmapiirissä.

Podcastin kaikki jaksot ovat kuunneltavissa osoitteessa [speaker.com](https://www.speaker.com) tai Spotify-palvelussa. ●

KAMALA LUONTO

Klaus Härö (oik.) tekee juutalaisia pelastaneesta Abraham Stilleristä elokuvaa Ei koskaan yksin. Se saa ensi-iltansa syksyllä 2024.

Janne Villa teksti
MatilaRöhr/Andres Teiss kuva

Klaus Häröä kiinnostaa eläytyä ihmisten kohtaloihin ja vaikeisiin valintoihin.

”Jokaisen meistä on kysyttävä, uhraanko jotain sen edestä, mihin uskon – vaikka mukavan elämäni.”

Härön ohjaaman ja **Jimmy Karlssonin** käsikirjoittaman *Ei koskaan yksin* -elokuvan kuvaukset ovat päättyneet. Elokuva kertoo siitä, kun Suomi luovutti natsi-Saksaan kahdeksan juutalaispakolaista, joista vain yksi selviytyi keskitysleiriltä hengissä.

”Ne kaikki olivat turhia uhreja. Miksi Suomen piti antaa ne? Vain, koska joku halusi olla hyvää pataa sodan oletettujen voittajien kanssa”, Härö kritisoi.

Kuuluuko asia minulle?

Elokuva sijoittuu 1930- ja -40-lukujen Helsinkiin ja kertoo kauppias **Abraham Stilleristä**, joka pyrki pelastamaan juutalaispakolaisia joutumasta keskitysleirille.

”Antisemitismi ei ole uusi asia vaan vanha rumilus, joka nostaa uudelleen ja uudelleen päätään. Päällimmäinen syy tehdä tämä elokuva ei ollut kuitenkaan juutalaisvastaisuuden kuvaaminen vaan yh-

den juutalaisten auttajan tarinan kertominen.”

Ville Virtasen esittämä Stiller, toimittaja **Ruben Stillerin** isoisä, oli juutalaisessa seurakunnassa legendaarinen hahmo, joka sai lempinimen Mensch. Se merkitsee ihmistä isolla i:llä.

”Stillerin kautta halusin miettiä, miten ihminen sitoutuu auttamaan muita, kun se saattaa maksaa paljon itselle. Kannattaako edes yrittää, kun tietoa lopputuloksesta ole? Kuuluuko asia minulle?”

Pahimmillaan auttaja joutuu valitsemaan elämän ja kuoleman välillä.

”Me näemme elokuvissa usein päähenkilön, joka maksaa kalliisti jostain asiasta, jonka kokee oikeaksi. Kristus on tällaisten hahmojen suuri esikuva, mutta hän on vielä paljon enemmän kuin vain väärinymmärretty oikeustaistelija.”

Anna ääni äänettömille

Kovilla olevat, kiusatut ja syrjityt yksilöt tai vähemmistöt sekä ihmis-suhteensa ihan itse sössineet ja sivuraiteelle joutuneet tyypit ovat olleet usein keskiössä Klaus Härön elokuvissa.

”Yritän antaa äänen niille, joiden oma ääni ei kuulu. Tässä ajassa nostetaan helposti peukku ylös tai alas, toisia puolustetaan tai vi-

hataan. Ihmiset pitäisi nähdä monipuolisemmin.”

Elokuvan voima on päästä hyvin lähelle yksittäistä ihmistä, ja sitä kautta katsojia voidaan koskettaa.

”

Pahimmillaan auttaja joutuu valitsemaan elämän ja kuoleman välillä.

”Kaikilla elokuvillani olen pyrkinyt samastumispinnan tarjoamiseen, jotta pääsisimme näkemään erilaisen ihmisten sisään. Toivon itsekin lähteväni aina elokuvateatterista ulos niin, että olen päässyt hetkeksi jonkun toisen saappaisiin.”

Lähimmäisten tilanteeseen eläytyminen ja tarvittaessa auttaminen on olennainen osa Härön ajattelua. Hän sanoo kunnioittavansa suuresti kaikkia niitä, jotka ovat valinneet empaattisen ja altruistisen toisten auttamisen tien.

”Omaishoitajat, vapaaehtoistyöntekijät, sairaanhoitajat, opettajat, sosiaalityöntekijät, pastorit... He ovat arvostukseni top-listalla. Yhtä lailla moni toimitusjohtaja saattaa vapaa-ajallaan auttaa läheisiään tai sairasta puolisoaan.”

Lempeä katse antisankareihin

Klaus Härö ei ole taiteilijana mustan huumorin tai viiltävän ironian ystävä, vaan hänen elokuvissaan suhtaudutaan hankalasti käyttäytyviin ja epäkypsiinkin antisankareihin lempeästi ja ymmärtäväisesti.

”Meillä on maailmalla paljon sellaista taide-elokuvaa, joka on kylä kekseliästä ja briljanttia, mutta lopputulema saattaa olla hyvinkin mustaa, kyynistä tai hedonistista.”

”Osoitan mielelläni elokuvissani kohti ihmisen välistä sovintoa. Olen käsitellyt tätä teemaa myös omassa elämässäni.”

Omaakohtaisista aineksista ammentavassa teoksessa *Elämää kuoleman jälkeen* törmäyskurssilla ovat äreä isä ja aikuistunut poika, joiden pitäisi järjestää äidin hautajaiset.

”Niin kauan kuin aikuinen lapsi ei tee sovintoa puutteellisten vanhempiensa ikävien puolien kanssa, hän ei pysty olemaan sinut itsensä kanssa”, Härö tietää.

Eläydy toviksi toisen saappaisiin

Klaus Härö on vakaumuksellinen kristitty, mutta käsikirjoittaja ja elokuvaohjaaja ei toimi minkään sanoman saarnaajana vaan tarinankertojana.

Puolusta aina heikompia

Härö puolustaa tuotannossaan ponnekkaisesti pieniä ja heikkoja, jotka ovat isompiensa armoilla.

Näkymättömän Elinan nimi-henkilö oirehtii isänsä kuolemaa ja joutuu opettajansa kiusaamaksi.

Läpimurtoteos Äideistä parhain kertoo Ruotsiin lähetetystä sotalapsesta, joka koki kaksinkertaisen hylkäämisen jouduttuaan jättämään kasvattiperheensä ja palamaan Suomeen.

Uusi ihminen -elokuvassa 17-vuotias köyhän perheen tyttö joutuu äitinsä kuoltua naisten työkohtiin. Hän taistelee oikeudestaan äitiyteen pakkosteriloinnin uhan alla.

Neuvostoliiton diktatuurin alla olleeseen Viroon sijoittuvan Miek-kailijan teemana on aikuisen ratkaiseva rooli lasten elämässä ja yksilön eettinen taipumattomuus systeemissä, joka sortaa ihmisiä.

”Haluaisin samaistua Miekkailijan päähenkilön eettiseen tiukkuuteen ja kompromissittomuuteen, mutta olisi suureellista sanoa, että olisin niin kuin hän. Mietin usein, millainen olisin tosipaikan tullen – eläisinkö niin kuin uskon?”

Ehkä usko näkyy taustalla

Jokseenkin kaikissa Klaus Härön elokuvissa voi aistia vakavan eetti-

sen pohdinnan ja ihmisarvon puolustamisen lisäksi myös tietyn hengellisen syvällisyyden.

Jotkut ovat odottaneet kristityksi tunnustautuneelta taiteilijalta tyhjentävää elokuvallista esitystä uskosta, mutta mies puhuu mieluummin asiasta suusanallisesti. Hänen mielestään elokuva helposti kärjistää ja yksinkertaistaa monimutkaisia asioita tavalla, joka ei tee uskole oikeutta.

”

Jokainen meistä rikkoo periaatteitaan.

”En tee uskonnollisia opetuselokuvi, saati jotain sanomaa julistavaa propagandaa, mutta ehkä usko näkyy töideni taustalla. Toivon, että elokuvani jättäisi katsojaan jäljen, joka olisi rakentava ja hyvä.”

Omat havainnot, elämäkokemukset ja -katsomukset välittyvät taideteoksiin usein tiedostamatto-

mallakin tavalla, ja sitä kautta epäilemättä myös kristillistä tematiikkaa on tarttunut Härön töihin.

Kristilliset kysymyksenasettelut tulevat selkeimmin esiin mestariteoksessa *Postia pappi Jaakobille*. Vuonna 2022 yli 10 000 Helsingin Sanomain lukijaa valitsi sen 2000-luvun koskettavimmaksi kotimaiseksi elokuvaksi.

”Edes tämän aiheen kohdalla en ajatellut, että se olisi kristillinen vertauskuva, vaikka siinä kerrotaankin hyvin tärkeästä asiasta eli armosta ja ihmisenä kelpaamisesta”, Härö kommentoi.

Armon tarve inspiroi

Sokea pappi Jaakob saa avustajakseen murhasta armahdetun elinkautisvangin Leilan. Katkeroitunut Leila ei usko mihinkään, eikä toivo mitään elämältä. Hän ei edes halunnut ulos vankilasta, sillä selli on myös paatuneen naisen sielun sisäinen tila.

Leilan vastentahtoisena tehtävänä on lukea Jaakobille ääneen ihmisten lähettämiä rukous- ja avunpyyntöjä ja vastata kirjeisiin sanelun mukaisesti.

”Leila vääntelee turhautuneena naamaansa lukiessaan kirjeitä. Elin itsekin 16 vuotta ei-kristittynä ja ymmärrän hyvin, miten vieraalta rukoileminen voi tuntua.”

”Vastakkaisten maailmankatso-musten kontrasti ja yhteentörmäys oli kutkuttavan kiinnostava sytyke elokuvan tekemiselle.”

Kun posteljooni lakkaa tylyn Leilan takia kiikuttamasta kirjeitä, turhautunut pappi menee pois tolaltaan: eivätkö ihmiset ja Jumala enää tarvitse häntä?

Pappi uskoi omiin ansioihinsa armon välittäjänä ja hengellisiin sankaritekoihinsa, kunnes kaikki ylpeyden rippeetkin riisuttiin. Tappaja taas kuvittelee olevansa niin suuri syntinen, ettei armoa riitä hänelle. Teoksessa ohjaajaa inspiroinut teema oli juuri armon tarve.

”Jokainen meistä rikkoo periaatteitaan ja tarvitsee toisen ihmisen tai Jumalan anteeksiantoa. Mielellään molempien. Armo tuo toivoa myös silloin, kun elämästä ei tule toivotun kaltaista.” ●

Lue pidempi juttu verkossa kirkkojakoti.fi

Mitä kuuluu kummikouluille Betlehemissä ja Ramallahissa?

Lapset ja nuoret ovat päässeet Lähetyssseuran tuella purkamaan järisyttävien uutisten ja kuvien tai pelottavien tilanteiden aiheuttamia tunteita ja ajatuksia.

Pyhällä maalla kirkon diakoniatyö tukee koululaisia kriisin keskellä.

si Pyhän maan kirkon diakoniatyöhön lisärahoitusta, jolla voidaan tukea perheitä myös koulumaksuissa. Osa lisätuesta käytetään koulujen työntekijöiden ja oppilaiden henkisen hyvinvoinnin tukemiseen. Kuopion hiippakunta on ollut mukana tämän lisärahoituksen keräämisessä. Keräys Jordanian ja Pyhän maan ev. lut. kirkon diakoniatyölle on edelleen menossa. ●

Kirjoittaja on Suomen Lähetyssseuran viestijä Lähi-idän alueella.

Heli Vuohelainen teksti
Sari-Johanna Kuittilo kuva

Gazan sodan alettua Suomen Lähetyssseuran kummikoulujen opetusta järjestettiin aluksi etäyhteyksin, mutta nyt nämä Palestiinan Länsirannalla sijaitsevat koulut ovat palanneet pääosin lähiopetukseen.

”Koulumme ovat niitä harvoja oppilaitoksia, jotka eivät ole lyhentäneet koulupäivien pituutta”, kertoo Pyhän maan kirkon apulaiskoulutoimenjohtaja **Eva Azar**.

Joistain kylistä ei kuitenkaan ole mahdollista tulla kouluihin tiesulkujen vuok-

si. Myös osalla opettajista ei ole pääsyä työpaikoilleen ja osa joutuu käyttämään pitkiä kiertoreittejä.

Väkivaltaisuuudet Israelin armeijan, siirtokunta-laisten ja palestiinalaisten välillä ovat kiihtyneet Länsirannalla Gazan sodan myötä. Koulujen on tarkkailtava koko ajan turvallisuustilannetta ja joustettava esimerkiksi aikataulujen suhteen.

”Meidän pitää varoa, että oppilaamme eivät joudu esimerkiksi keskelle mielenosoituksia, kun he lähtevät koulusta”, selittää Beit Sahourin koulun rehtori **Georgette Hazboun Rabadi**.

Hän ja muut kummikoulujen rehtorit huomauttavat, että paluu rutiineihin ja nor-

maalien opintojen pariin on tärkeää lasten hyvinvoinnin kannalta.

Perheiden tulot loppuivat yhtäkkiä

”Tämä on yksi surullisimpia aikoja, joita olemme kohdanneet. Ei meillä ole koskaan ollut helppoa, mutta nyt voimme vain rukoilla, että tilanne helpottaisi”, huokaa apulaiskoulutoimenjohtaja Azar.

Tiukat liikkumisrajoitukset estävät Länsirannalta tulevien työntekijöiden pääsyn työpaikoilleen Israelin puolelle. Turistivirratkin tyrehtyivät nopeasti, kun Gazan alueen konflikti leimahti liekkeihin. Tällä on iso vaikutus esimerkiksi turis-

mista elävällä Betlehemin seudulla.

”Monet saavat vain vaikein tarjottua ruokaa lapsilleen tai maksettua vuokransa. Koulumaksujen maksaminen on vanhemmille vaikeaa”, Azar ja Lähetyssseuran kolmen kummikoulun rehtorit kertovat perheiden tilanteesta Länsirannalla.

Lähetysseura tukee näissä kristillisissä kouluissa noin 200 lapsen koulumaksuja, nuorten johtajuuskoulutusta, erityisopetusta ja henkilökunnan hyvinvointia. Koulujen oppilaista keskimäärin puolet on muslimia ja puolet kristittyjä. Gazan sodan vaikutusten vuoksi Lähetysseura myön-

LÄHETYSTYÖ

Kuopion seurakunnat tukee eri lähetysjärjestöjen työtä ympäri maailmaa. Lähetyssseuran kummikoulujen työtä tukevat Kallaveden, Alavan ja Puijon seurakunnat. Samalla seudulla tuetaan Jerusalemissa Felm-keskusta, josta käsin tehdään diakonia-, kriisi- ja sielunhoitotyötä uskonolliselta ja etniseltä taustaltaan erilaisten ihmisten parissa.

Lisätietoja eri alueiden lähetystyöstä saat seurakunnista ja www.kuopionseurakunnat.fi/tule-mukaan/lahetys-ja-avustusty.

KOLUMNI

Sirpa Kähkönen

Luottamus rakentaa turvallista Suomea

KOHTASIN keskustelutilaisuudessa Helsingissä Vuoden pakolaiseksi valitun **Berivan Suleimanin**. Hän kertoi elämänvaiheistaan yleisölle vakuuttavasti, hyvällä suomella.

SULEIMAN ON 27-vuotias ja hänellä on 11-vuotias tytär. Hän pakeni vuonna 2012 Syyrian sotaa Turkkiin. Siellä perheväkivalta ja eristäminen ajoivat hänet yrittämään itsemurhaa.

VUONNA 2015 Suleiman pääsi pienokaisensa kanssa lähtemään vaikeasta perhetilanteesta. Hän lähti Turkista salakuljettajan kumiveneellä. Vene upposi ennen Kreikan rannikolle pääsyä. Uimataidoton Suleiman oli varma, että kuolisi lapsensa kanssa.

Mutta samassa veneessä ollut mies pelasti heidät. Moni muu hukkui.

TARINA HERÄTTI minussa vastakaukua. Olin kesällä 2023 Kreikassa luostarissa juuri silloin, kun suuri pakolaisalus upposi Kreikan edustalla vieden Välimeren syvyyksiin satoja naisia ja lapsia. En unohda niitä keskusteluja, joita kävin luostarin keittiössä nuorten vapaaehtoistyöntekijöiden kanssa. He kysyivät: ”Kuinka näin annetaan taphtua? Miksi viranomaiset eivät auta hukkuvia?”

TÄMÄ KYSYMYS tulee meidän eurooppalaisten eteen tulevina vuosina ja vuosikymmeninä vielä usein. Emme saa sulkea silmiämme humanitaa-

riselta kriisiltä rajoillamme. On suuri tragedia, että pakolaisia käytetään kyynisen suurvaltapolitiikan pelimerkeinä. Silti emme saa unohtaa lähimmäisenrakkauden velvoitetta.

BERIVAN SULEIMAN saapui Suomeen sukulaistensa luokse joulukuussa 2015. Hän on kouluttautunut turvallisuusalalle ja tahtoo poliisin ammattiin. Suomessa hän oppi luottamaan viranomaisiin. Tätä oppia hän tahtoi välittää muille pakolaisille, jotta nämä sitoutuisivat Suomeen.

LUOTTAMUS EI SYNNY linnoittautumalla. Se syntyy kuuntelemalla ja yhdessä työskentelemällä. ●

KIRKONKIRJAT

Kastetut

Tuomiokirkkoseurakunta
Eea Olivia Pehkonen
Iisak Kari Johannes Ojala
Ilmari Viljo Aarne Ollila
Nuutti Johannes Karppinen
Vilho Kalle Ilmari Veijonen

Alava
Alpo Eemil Hintsala
Bertta Helena Moisanen
Eelis Artturi Asumaniemi
Eino Oliver Tuovinen
Elian Leo Caspian Kekäläinen
Elias Mio Oskari Tuovinen
Elmo Onni Oskari Tengvall
Kaapo Einari Kauppinen
Liinu Ida Amalfiina Mäenpää
Linus Benjamin Hartikainen
Stella Fiina Nyyssönen

Järvi-Kuopio
Eveliina Liisa Henriikka
Mustonen, Kaavi
Arttu Aarni Ilmari Venäläinen,
Juankoski
Jasmin Aurora Antikainen,
Kaavi

Avioliittoon kuulutetut

Alava
Henna Katariina Lukkarinen ja
Juho-Pekka Aleksi Rönkkö

Kuolleet

Tuomiokirkkoseurakunta
Kerttu Inkeri Poutiainen 99
Sirkka Liisa Hartikainen 95
Toini Ester Hietajärvi 95
Maire Marjatta Kuisma 94
Iida Jaatinen 93
Erkki Eros Luukkonen 92
Elsa Annikki Tiihonen 91
Jorma Jaakko Karikoski 91
Hilkka Annikki Rissanen 89
Niilo Matti Konttinen 89
Anneli Maria Hämmäläinen 88
Toivo Ensio Tick 87
Kaisa Helena Heiskanen 85
Eine Sofia Lindström 82
Irja Anja Tellervo Karjalainen 79
Veikko Samuli Turunen 79
Heikki Veli Pajula 77
Maija Liisa Hartikainen 77
Hannu Tapio Pirskanen 76
Hilkka Elina Koistinen 76
Raimo Juhani Rissanen 76
Markku Veli Jaakko Heiska-
nen 71
Pentti Olavi Puurunen 71
Pertti Kalevi Laitinen 71
Sirpa Elina Karjalainen 67
Petri Ilari Floman 54

Alava
Laina Keinänen 95
Vuokko Helinä Virransalo 93
Kaija Marjatta Pitkänen 92
Kerttu Eevi Räsänen 90
Aili Vainikainen 89
Liisa Kaarina Anneli Oikari 89
Maija Leena Kirjavainen 87
Ahti Kalevi Toivanen 86
Veikko Antero Rahikainen 82
Leena Anneli Jääskeläinen 80
Marja Anneli Määttä 80
Esa Juhani Parviainen 79
Matti Aukusti Ala-Fossi 79
Matti Sakari Toivanen 76
Otto Antero Mielonen 70
Sirpa Kaarina Kerman 61
Tuija Marita Neuman 52

Järvi-Kuopio
Eila Anneli Hakkarainen 89, Nilsia
Aino Ester Kainulainen 88,
Juankoski
Pirkko Anneli Pentikäinen 88,
Riistavesi
Vesa Olavi Tirkkonen 86, Kaavi
Pirkko Matilda Hiltunen 85, Nilsia
Taimi Orvokki Vartiainen 85, Nilsia
Olavi Johannes Nykänen 81,
Kaavi
Reijo Olavi Hämmäläinen 78, Kaavi
Sirpa Helena Hakkarainen 71,
Tuusniemi

Olivia Iida Erin Kekäläinen,
Juankoski
Nea Aleksandra Vlasoff, Nilsia

Kallavesi
Aate Toivo Matias Tervo
Eino Juha Petter Rytkönen
Elias Oscar Parkkonen
Elsa Alisa Kristiina Tiilikainen
Ilona Eveliina Huttunen
Joalin Lilja Liisa Pikkarainen
Mila Milja Maria Kuparinen
Oliver Tauno Johannes
Räsänen
Sisu Aleksi Juhani
Haapalainen
Toivo Antero Tuovinen
Urho Alvar Tikkanen
Verna Seelia Pahkala
Viljami Elias Ikkela

Männistö
Feodora Aino Eugenia
Niskasaari
Helmiina Inkeri Huttunen
Joonatan Dominik Oinonen

Puijo
Annika Ella Maria Kytölä ja
Iiro Sakari Palosara
Elina Tarleena Roininen ja
Tero Eero Kaipainen

Alpo Antero Tissari 64, Tuusniemi
Toimi Kalevi Kaasinen 90,
Juankoski
Eino Mikael Väinämö
Koivistoinen 94, Vehmersalmi
Irja Liisa Poutiainen 93,
Tuusniemi
Maila Liisa Kortelainen 91,
Riistavesi
Heikki Olavi Änäkäinen 87,
Riistavesi
Salme Maria Kontkanen 81, Kaavi
Arto Antti Petteri Hyvärinen 39,
Kaavi
Iida Loviisa Stepanoff 89, Nilsia
Saara Elisa Puustinen 80, Nilsia
Eila Annikki Rantsi 85, Nilsia
Hellä Kyllikki Mustonen 85, Kaavi
Taisto Mikael Leppänen 82, Kaavi
Kirsti Elina Niskanen 63,
Säyneinen
Leena Annikki Kuronen 91, Kaavi
Martta Keinänen 85, Tuusniemi
Pauli Antero Holopainen 80,
Vehmersalmi
Pirjo Annikki Parkkonen 76, Nilsia
Auvo Viljo Ilmari Holopainen 74,
Vehmersalmi
Helena Anneli Väätäinen 69,
Nilsia
Seija Helena Ikäheimonen 70,
Nilsia
Kerttu Kaarina Jonninen 84,
Muuruvesi
Eerik Miettinen 90, Tuusniemi
Eila Kaarina Miettinen 84,
Vehmersalmi
Mirja Heleena Hartikainen 67,
Kaavi
Viljo Viljam Hartikainen 95, Nilsia

Kallavesi
Eila Hillevi Happonen 99
Mauno Aukusti Airaksinen 95
Erkki Ensio Tamminen 94
Tauno Ensio Airaksinen 94
Irja Eliina Haatainen 92
Herman Koivisto 90
Pertti Johannes Eskelinen 89
Veikko Olavi Eskelinen 89
Eero Armas Vilhunen 88
Kauko Johannes
Kuosmanen 87
Leena Riitta Holmström 87
Esko Tapio Kärki 86
Veikko Kalervo Husso 86
Sointu Erkki Ilmari
Huuskonen 85
Sirkka Inkeri Vilhunen 84
Lauri Kalevi Jäntti 83
Laila Orvokki Hujanen 81
Väinö Ilmari Rossi 80

Lotta Aurora Klimov
Milla Matilda Paananen

Puijo
Eeli Armas Ensio Ruuskanen
Hilja Aurora Oksaharju
Livia Victoria Niskanen
Noel Konsta Oliver
Olli-Pajarinen

Siilinjärvi
Eljami Rasmus Manuel Suni
Oiva Arvo Tapani Saari
Emilia Aurora Mykkänen
Nea Sofia Dimitrow
Noel Mio Matias Ylikärppä
Aatos Leonel Ollikainen
Gabriel Leo Taavetti Miettinen
Toivo Aukusti Huotari
Paul Eemil Sakari Viljakainen
Kasper Niilo Ilmari Kouvalainen
Seela Eila Amanda Lyytinen
Sinna Iida Anneli Lyytinen
Sofia Aada Estel Lyytinen

Risto Tapani Räsänen ja Virpi
Heidi Hannele Viinikainen

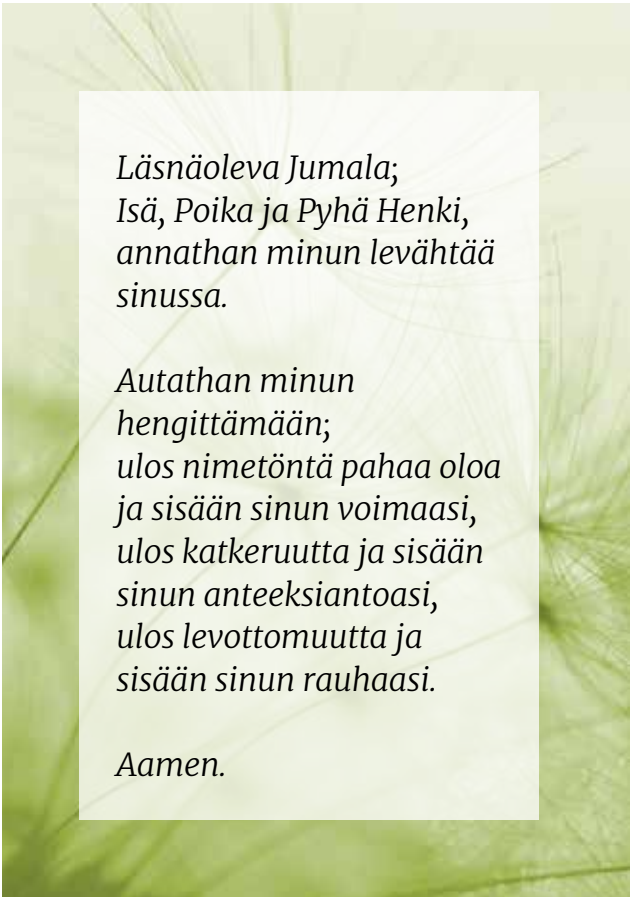
Siilinjärvi
Dmitri Kiappi ja Susanna
Maaria Varjamo

Kaarlo Antero Koivuniemi 76
Kalevi Vilho Niemelä 76
Atto Einari Vartiainen 75
Kari Tapio Kokkonen 74
Pertti Antero Pöllänen 72
Riitta Marjatta Kolehmainen 71
Reijo Einari Holopainen 70
Merja Irmeli Hietikko 67
Kirsi Aulikki Hakkarainen 66
Ilkka Antero Pasanen 65
Maria Paananen 94
Reetta Liisa Lappalainen 86

Männistö
Tuure Sören Päiviö Leskinen 97
Hanna Aliina Kolehmainen 96
Soili Marjatta Tonteri 90
Maila Sinikka Antikainen 89
Raakel Kyllikki Meklin 87
Ilmi Anelma Räsänen 86
Kalle Heikki Vihonen 74
Seppo Kalervo Taskinen 74
Veli Taisto Pöyhönen 72
Toini Sinikka Holländer 66
Heikki Oskari Rautiainen 42

Puijo
Anna Liisa Papponen 98
Veli Erkki Juhani Kauttonen 94
Anna Liisa Korhonen 93
Hilkka Marjatta Pulkka 92
Niilo Olavi Pöyhönen 92
Salli Onerva Asikainen 90
Leena Aulikki Taskinen 88
Alli Aulikki Hartikainen 86
Aino Marjatta Nissinen 84
Hilkka Elina Turunen 84
Eeva Irja Anneli Sonninen 82
Silja Maria Ruotsalainen 76
Kari Pekka Kalilainen 72
Markku Juhani Korkelainen 66
Sirja Anneli Hätinén 56
Tommi Kalevi Vienola 55
Eetu Juho Kasper
Laurikainen 22

Siilinjärvi
Greta Maija Saarela 86
Jouko Sakari Pitkänen 65
Leena Mirjami Leskinen 95
Pekka Matias Heikkinen 82
Esko Tapio Rissanen 74
Helmi Torgoutsa 94
Pirjo Helena Mäkelä 66
Maija Rauha Annikki
Korhonen 79
Paavo Heiskanen 99
Veijo Tapio Tiihonen 64
Anja Maria Ahonen 71
Eeva Riitta Parviainen 70
Jorma Niilo Johannes
Airaksinen 63

*Läsnäoleva Jumala;
Isä, Poika ja Pyhä Henki,
annathan minun levähtää
sinussa.*

*Autathan minun
hengittämään;
ulos nimetöntä paha oloa
ja sisään sinun voimaasi,
ulos katkeruutta ja sisään
sinun anteeksiantoasi,
ulos levottomuutta ja
sisään sinun rauhaasi.*

Aamen.

SANALLISTA

Kynttilänpäivä

”Herra, nyt sinä annat palvelijasi rauhassa lähteä, niin kuin olet luvannut. Minun silmäni ovat nähneet sinun pelastuk- sesi, jonka olet kaikille kansoille valmistanut: valon, joka koittaa pakanakansoille, kirkkauden, joka loistaa kansallesi Israelille.”

Luuk. 2:29–33

Valo ja kirkkaus kaikille kansoille

ELÄMÄ JA KUOLEMA kohtaavat toisensa kynttilän- päivän evankeliumissa. Vanha Simeon on valmis kuole- maan nähtyään Jeesus-lapsen temppelissä.

JOS IHMINEN on saanut elää pitkän elämän ja jo odottanut pääsevänsä pois, eikö hän silloin ole kuin Simeon – nyt saan rauhassa lähteä. Tai eikö hän ole niin kuin Vanhan testamentin hurskaat, joista sanotaan, että he kuolivat elämästä kyllänsä saaneina. Juicen laulussa Syksyn sävel sanotaan, että elämä on kuolemista. Se on elämän laki, mutta evankeliumissa kuolemakin on elä- mistä ja juuri tästä elämästä Simeon ylistää Jumalaa.

UUSI JA VANHA kohtaavat kynttilänpäivän evan- keliumissa. Simeon, vanhan liiton mies, saa nähdä Juma- lan lupauksen toteutuneen uudessa liitossa, Kristuksen syntymässä. Messias, Pelastaja on syntynyt. Hän on kaikkia kansoja varten, valo ja kirkkaus kaikille kansoille.

KESKIAJALLA KIRKOSSA oli tapana vihkiä vuoden aikana kirkossa käytettävät kynttilät helmikuun alussa, siitä tulee nimitys kynttilänpäivä.” Jeesus sanoo: minä olen maailman valo”, lausutaan kastetoimituksessa, kun vanhemmille tai kummeille ojennetaan kastekynttilä. Erityisesti ristiäisissä kynttilän valon merkitys koros- tuu toivon merkinä. Uusi elämä on aina toivon merkki. Ristiäisissä Jumala kutsuu kastettavan nimeltä ja antaa tehtävän olla toivon tuojana maailmassa. ●

Kaisa Salo
vs. seurakuntapastori
Tuomiokirkkoseurakunta

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

**ASIANAJOTOIMISTO
ESA AIRAKSINEN**

Vuorikatu 26 A, 4. krs, Kuopio
050 3522516, www.esairaksinen.fi

**ASIANAJOTOIMISTO
KOLARI & CO**

Henkilökohtaista palvelua mm.
perhe- ja perintöoikeudellisissa asioissa
Perunkirjoitukset, testamentit, edunvalvontavaltuutukset ym.

Aapeli Kauppakatu 28, 2. krs, 70110 Kuopio | puh. 017 265 7777
toimisto@kolari-co.fi | www.kolari-co.fi

PYYKKISATAMA

Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128
Leväsentie 21, 70780 Kuopio
Puh. 044 989 4592
pyykkisatama.fi

Hautahaku

Verkossa toimiva
hakupalvelu helpottaa
haudattujen vainajien
hautapaikkojen
löytämistä.

www.hautahaku.fi

KIVI PAJA *Kiven
Kauneutta
Kunnioittaen*
20-vuotta

- Lisänimen kaiverrustyöt
- Hautakivet ja entisöintityöt
- Pronssituotteet, Kivilyhdyt
- Paikallista palvelua

Kivipaja Sari Kämäräinen
Paja/toimisto:
Jääskelänkatu 1, 70780 Kuopio
myynti@kivipajasarik.fi
www.kivipajasarik.fi
puh. 050 575 0004

**Mainosmyynti
Sanna Kiiveri-
Haverinen**
050 433 0153
sanna.kiiveri-haverinen@hillagroup.fi

Seuraava julkaisupäivä 28.2.,
varaukset 19.2. mennessä.

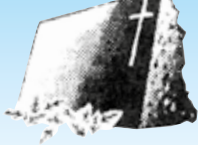
hilla
group

**APUA ASIAKIRJOJEN
LAADINTAAN**

Perunkirjoitukset, veroilmoitukset,
edunvalvontavaltuutukset ja testamentit
sekä erilaisten lomakkeiden täyttö.
Kysy tarjous!

Kuopion Invalidit ry.
Savonkatu 16, puh. 0440 378 451
toimisto@kuopioninvalidit.fi

**HAUTAKIVET
SUORAAN VALMISTAJALTA**

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI OY
Savonkatu 24, Ollinpuisto,
Kuopio, puh. 017 263 3408
Graniitintie 7, Varpaisjärvi
puh. 017 771 811
Myös lisänimen kaiverrukset
ja kiven entisöinnit

**Seniöri, tarvitsetko apua digiasioissa
tai tukea älylaitteiden käytössä?**

Savonetin vertaisohjaajat auttavat!

Maksutonta ja yksilöllistä digiohjausta
seniorilta seniorille Pohjois-Savossa.

Löydä lähin ohjauspisteesi
www.savonetti.fi

tai soita
044 723 1195

S@vonetti
Vuodesta
2007

SIILINJÄRVI

Uutta näkökulmaa kasvatustyöhön

Atte Kääriäinen on toiminut Siilinjärven seurakunnan johtavana kasvatuksen viranhaltijana vuoden alusta saakka.

Merja Tapio teksti
Maija Leppänen kuva

Siilinjärven seurakunnan kasvatustyön henkilöstö-rakenne muuttui vuonna 2022 siten, että kasvatustyö kattaa nyt niin lapsi-työn kuin nuorisotyönkin, kohteenaan kaikki lapset vauvasta teineihin, aikuisuuteen saakka. Seurakunnan kasvatustyön työalan esimiehenä toimii johtava kasvatuksen viranhaltija. Ensimmäiseksi johtavaksi kasvatuksen viranhaltijaksi valittu **Sauli Paavilainen** siirtyi viime syksynä STEP-koulutuksen Kuopion yksikköön kasvatust- ja ohjausalan opettajaksi. Virkaan jatkajaksi valittiin **Atte Kääriäinen**.

Kasvatuksen kenttä on kokonaisuus

"Tällaisia kasvatuksen kokonaisuudenvirkoja on seurakunnissa vielä melko vähän, mutta kuitenkin

kasvava määrä", Kääriäinen sanoo.

"On kirkon tämän ajan ja tulevaisuuden näkökulmaa, että kasvatuksen kenttää katsotaan kokonaisuutena. Tämä on sellaista, mitä itse olen ajatellut kirkon työn organisoimisen voivan olla – siksi halusin tähän työhön."

Kuopiosta kotoisin oleva Kääriäinen kertoo seurakuntayhteytensä alkaneen jo Puijon seurakunnan päiväkerholaisena. Seurakunta tuli tutuksi nuorena seurakunnan partiossa sudenpennusta alkaen Puijon Pakertajien toiminnassa mukana olleena.

"Partiolaisuus on ollut tärkeä osa elämää. Olen aina halunnut toimia ihmisten kanssa", Kääriäinen sanoo.

Koulutukseltaan Kääriäinen on kirkon nuorisotyönohjaaja, sosionomi AMK. Viran vaatimia johtaja- ja esihenkilöopintoja hän on käynyt työn ohella STEP-koulutuksessa.

Kotiseutu kutsui

Kääriäinen on kuopiolaisille tuttu hahmo Puijon ja Järvi-Kuopion seurakunnista ja hän on työskennellyt myös Oulussa Karjasillan seurakunnassa. Kotiseutu kuitenkin kutsui Savon suuntaan, ja Kääriäisen aloittaessa työskentelyn Järvi-Kuopiossa perheen kotipaikaksi valikoitui miltei sattumalta Siilinjärvi.

"Ollaan oltu tosi tyytyväisiä. Siilinjärvellä palvelut ovat hyvät ja kaikki on äärellä."

Siilinjärvellä asuessa myös Siilinjärven seurakunta on tullut tutuksi.

"Seurakuntalaisena on nyt kokemusta kertynyt yli kymmenen vuotta, varsinkin lasten kanssa perhekerhoista, päiväkerhoista ja tapahtumista. Ollaan perheenä tykätty kokonaisuudesta." ●

Atte Kääriäinen käynnistelee uutta työtään innostunein mielin.

Tutkimus: Tavallinen pappi on riittävä

Pappiskandidaatteihin kohdistuvissa odotuksissa näkyy aiempaa vahvemmin armollisuus: tavallinen pappi on hyvä pappi.

Valtaosa papeista kokee työssään vahvaa merkityksellisyttä. Papin työtä harjoittavan teologian opiskelijan myönteiset kokemukset seurakuntaharjoittelusta ja ensimmäisestä työpaikasta seurakunnassa ovat tärkeitä pappeuteen suuntautumisessa ja siihen kasvussa.

Toisaalta pettymykset kirkon työelämässä saavat niin opiskelijoita kuin valmiita pappeja suuntautumaan muualle. Pettymykset liittyvät erityisesti Suomen evankelis-luterilaisen kirkon johtajuuteen ja työn kuormittavuuteen.

Tulokset käyvät ilmi **Kati Tervo-Niemelän, Veli-Matti Salmisen** ja **Noora Palmén** toimittamasta tutkimusjulkaisusta *Opinnoista*

pappisuralle – Pappeuteen kasvu, haasteet ja muutokset, joka on julkaistu 31.1.

Tutkimus osoittaa, että teologian opiskelijoiden ammatillinen suuntautuminen muuttuu usein opintojen aikana. Askel teologian maisterista papiksi on monelle pitkän pohdinnan tulos ja enemmän kuin vain siirtymä opinnoista työelä-

mään. Papin työhön vetää ennen kaikkea kokemus kutsumuksesta, riittävä yhdenmukaisuus kirkon ope-

tuksen ja kannanottojen kanssa sekä myönteiset kokemukset seurakuntaharjoittelusta. Piispojen odotuksissa pappiskandidaateille korostuu armollisuus ja pappien rekrytointitilanteissa inhimillisuus: papin ei tarvitse olla kaikkien alojen asiantuntija, ja hänellä on tilaa ammatilliselle kasvulle. Kirkon pappisvirkaa käsittelevissä dokumenteissa korostetaan, että tavallisuus ja kristittyinä eläminen on riittävää. Myös papit itse korostavat tavallisuutta vahvuutenaan. ●

Palvelemme teitä kaikissa hautausjärjestelyihin liittyvissä käytännön asioissa luottamuksella, yksilöllisesti ja ammattitaidolla

Toimialueena Kuopion seutu ja lähikunnat

Iltaisin ja viikonloppuisin
puh. 040 585 0456

toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

www.hautaustoimistoparviainen.fi

**Hautaustoimisto
Parviainen Oy**

Savonkatu 18 | 70110 Kuopio | ma-pe 9-16 | puh. 017 261 3771

Olemme apunasi surun hetkellä.
Hienotunteisesti. Kokonaisvaltaisesti.
Asiantuntevasti.

HAUTAUSTOIMISTO
Länsivuori

Savonkatu 25, Kuopio
Puh. 017 261 6531, 040 512 1035
www.lansivuoriky.fi

*Suru on
hitaasti vaalenevia varjoja...*

Hautaustoimisto
J. NURRO OY

Kauppakatu 55-57, KUOPIO, puh. 040 505 6287
hautaustoimisto@nurro.fi www.nurro.fi

LUOTTAMUSHENKILÖ

Seppo Jauhianiemi
Tuomiokirkkoseurakunta

3 KYSYMYSTÄ

1. Miksi haluat toimia luottamushenkilönä?
2. Mitä arvostat seurakunnassasi?
3. Miten haluaisit kehittää seurakuntasi toimintaa?

Voisiko byrokratiaa vähentää?

1. Toissa vuonna olin uudessa elämäntilanteessa siirtyessäni eläkkeelle. Olen koko työurani ajan toiminut julkisella sektorilla, joten minulla on ollut vahva tunnetta "yhteisten asioiden" hoitamisesta. Eläköitymisen aikoihin minua kysyttiin ehdolle seurakuntavaaleihin. Ehkä vähän yllättäenkin tulin valituksi, vaikka en ole aiemmin ollut aktiivinen kirkon toiminnassa.

2. Minusta kirkko tekee arvokasta työtä tämänhetkessä yhteiskunnallisessa tilanteessa. Suomessa ja koko maailmassa on tällä hetkellä paljon epävarmuutta ja ahdistusta mo-

nestakin eri syystä. Näissä ihmisten ongelmissa seurakunnilla on tärkeä tehtävä toimia rinnallakulkijoina ja luoda toivoa paremmasta tulevaisuudesta. Tämä tulee erityisesti esille seurakunnan sielunhoidollisessa työssä ja diakoniatyössä.

3. Kokemustaustani ajatellen vahvuuteni ovat johtamisessa, kiinteistöhallinnossa ja seurakunnan metsäomaisuuden hoidossa. Seurakunnissa tulisikin minusta kiinnostaa huomiota byrokratian vähentämiseen, kiinteistöjen käyttöasteen seurantaan ja metsäomaisuuden moniarvoiseen hyödyntämiseen. ●

KIRKKO & KOTI

Kuopion ja Siilinjärven seurakuntalehti

111. vuosikerta
(aiemmin julkaistiin nimellä Siunausta koteihin)

Seuraava numero 28.2.2024

www.kirkkojakoti.fi

Julkaisija Kuopion ev.lut. seurakunnat

Viestintäpäällikkö, päätoimittaja
Minna Siikaniva, puh. 040 4848 273,
minna.siikaniva@evl.fi
Toimitus kirkkojakoti@evl.fi

Taitto Tuija Hyttinen

Ilmoitukset Sanna Kiiveri-Haverinen
puh. 050 433 0153
sanna.kiiveri-haverinen@hillagroup.fi

Paino Sanoma Manu Oy

Jakelu Suomen Suoramainonta Oy

Painos 73 000 kpl

ISSN 2954-1964

Mitä tehdä jos lehti ei tule?

Jakelupalaute puhelimitse
029 001 0043
torstaisin klo 9-16,
perjantaisin ja
maanantaisin klo 9-14.

Jakelupalaute verkossa
jakelupalaute.fi

SURUN KOHDATESSA:

Koivumäen Kartano Oy
Koivumäenkuja 18, 70800 Kuopio
Puh: 017 3614 291
kartano@koivumaenkartano.com
www.koivumaenkartano.com

Niiranen
HAUTAUSTOIMISTO 1953

Kuopion Hautaustoimisto Oy Niiranen
Savonkatu 24, 70110 Kuopio
Puh: 017 261 3686
kuopion@hautaustoimistoniiranen.fi
www.hautaustoimistoniiranen.fi

Kirkko kotonasi

Virtuaalikirjossa voit katsoa verkon kautta jumalanpalvelusta Kuopion tuomiokirkosta joka sunnuntai klo 10.

Lähetykset tallennetaan, ja niitä voi katsoa myös myöhemmin.
www.virtuaalikirjokko.fi

”Joskus joku on keikoilla suuttunut komiikastani niin, että on tullut jopa lavalle lyömään”, Teemu Vesterinen muistelee sattumuksia uran varrelta.

Kaikelle saa nauraa

Stand up -koomikko Teemu Vesterinen käsittelee huumorin avulla vakavia asioita – myös omia kipupisteitään.

Heli Haring teksti
Tuija Hyttinen kuva

Yksi ihminen seisoo lavalla mikrofo-
ni kädessään. Yleisö odottaa hiis-
kumatta ja toivoo kuulevansa pian
jotain hauskaa. Esiintyjän suonissa
virtaa adrenaliini, sydän takoo taval-
lista kiivaampaan tahtiin. Lähtee-
kö esitys lentoon, vai mennäänkö met-
sään niin että kosahtaa?

Edellä mainitussa tilanteessa
kuopiolaistunut stand up -virtuoosi
Teemu Vesterinen on ollut uransa
aikana tuhansia kertoja. Hän myön-
tää, että komiikka on vaikea laji.
Koskaan ei voi tietää, mikä uppoaa
yleisöön ja milloin tulee sohai-
seeksi ampiispesään.

”Onhan se pelottavaa ja stres-
saavaa laittaa itsensä alttiiksi. Mutta
parhaimmillaan stand up -keikoil-
la voi saavuttaa hienon yhteyden
yleisön kanssa ja kokea tehneensä
jotain merkityksellistä”, Vesterinen
luonnehtii.

Mille saa nauraa?

Komiikan parissa työskentelevät jou-
tuvat enemmän tai vähemmän poh-
timaan sitä, onko olemassa asioita,
joista ei saa tehdä huumoria. Veste-
risellä on asiaan selkeä näkemys.

”Mistä tahansa voi mielestäni
tehdä komiikkaa. Se on jopa koomi-
koiden velvollisuus. Huumorin avul-
la asioita saadaan näkyviksi ja niitä
voidaan käsitellä.”

”Kyse ei niinkään ole aiheen,
vaan näkökulman valinnasta. Mutta

onhan komiikka silti riskipeliä, aina
on ihmisiä, jotka pahoittavat mie-
lensä.”

Uskonto on perinteisesti miellet-
ty tulenaraksi aiheeksi, jolle ei saisi
nauraa.

”Miksi ei saisi? Uskonto on iso ja
näkyvä juttu, kyllä sitäkin pitäisi voi-
da lähestyä huumorin kautta.”

Vesterinen kertoo, että uskon-
toaiheet ovat suhteellisen yleisiä
aloittelevilla stand up -koomikoilla.

”Raamattu on aikamoinen run-
saudensarvi, josta ammentaa ma-
teriaalia esityksiin. Esimerkiksi joku
vetten päällä kävely on helppo aihe,
jolla yrittää naurattaa yleisöä.”

Omat traumat estradilla

Vesterinen ei ole tyytynyt vain teke-
mään huumoria muista, vaan hän
laittaa rohkeasti myös itsensä peliin.
Mies on kiertänyt ympäri Suomea
Trauma-esityksensä kanssa, ja kier-
tue jatkuu taas helmikuussa.

”Olen joutunut viimeisen kym-
menen vuoden aikana omakohtai-
sesti tutustumaan trauman käsit-
teeseen. Vaikeita asioita on ollut
mielen päällä ja niitä olen käynyt
läpi myös terapiassa.”

Vesterinen päätti ottaa riskin ja
käyttää omia traumojaan esityksen-
sä materiaalina.

”Lavalla pääsen ja joudun käsit-
telemään kipupisteitäni, samalla
myös yleisö oppii jotain traumaista
ja niiden vaikutuksista.”

”Onhan se ollut raskastakin avata
itseään niin täysin vieraille ihmisil-
le, mutta kiertueen tässä vaiheessa

voin sanoa, että se on kannattanut.”

Vesteriselle on nimittäin ryöpyn-
nyt palautetta – niin paljon, että
hän itsekin on siitä hämmästynyt.

”

Jotkut ovat jakaneet
oman tarinansa.

”Mielenterveyspuolen ammatti-
laiset ovat tulleet kiittelemään, että
näitä asioita pidetään esillä. Keikko-
jen jälkeen moni kuulija on tullut
kertomaan, miten esitys on herät-
tänyt ajatuksia ja tunteita. Jotkut
ovat jakaneet oman tarinansa.”

”Tuntuu hyvältä, että olen voinut
tehdä jotain merkityksellistä.”

Enemmän läsnäoloa, kiitos

Vesterinen on siitä harvinainen ny-
kyihminen, että hän karsastaa kän-
nyköitä ja somea.

”Älykännykän hankin vasta reilu
vuosi sitten olosuhteiden pakosta.
Itse asiassa en ole vielä päässyt yli
siitä, että kännykät ylipäättään tuli-
vat osaksi arkea 90-luvulla.”

”Sosiaalisessa mediassakin olen
mukana lähinnä vain siksi, että se
on keikkamarkkinoinnin kannal-
ta välttämätöntä. Somemaailma ei
muuten erityisemmin innosta.”

Vesteristä jurppii, että älylaitteet
vievät aivan liikaa ihmisten huo-
miota.

”Arvostan kovasti aitoa läsnäoloa
ja kontaktia ihmisten välillä. Se vain
tuntuu olevan nykyään aika lailla
kadoksissa, kun toistensa seurassa-
kin kaikki vain tuijottavat kännykkää
ja tekevät somepäivityksiä.”

Toteutumattomia haaveita

Aitoja kohtaamisia arvostavalle mie-
helle Kuopio on osoittautunut pas-
seliksi kaupungiksi.

”Olen asunut täällä nyt viisi vuot-
ta ja viihtynyt tosi hyvin. Ihmiset
ovat sosiaalisesti taitavia ja sopivas-
ti auki, mikä sopii minun kaltaisel-
leni tyypille. Vielä kun saisi tunnin
junayhteyden Helsinkiin, niin tämä
olisi täydellinen asuinpaikka.”

Tulevaisuudessa Vesterinen haa-
veilee ryhtyvän kirjailijaksi.

”Mahdollisuuksia siihen on kyl-
lä ollut, mutta jotenkin asia on vain
jäänyt toteuttamatta. Ehkä jonain
päivänä.”

Toinen valloittamaton alue on
laulaminen.

”Tykkäisin laulamisesta, mutta en
ole ikinä uskaltanut tehdä sitä julki-
sesti. Mielelläni siis yritän hivuttau-
tua paikkoihin, joissa on mahdolis-
ta osallistua yhteislauluun.”

”Kirkollahan on tarjolla jonkin
verran yhteislaulutilaisuuksia ja nii-
tä olen silloin tällöin hyödyntänyt.
Viimeksi olin ravintola Ampiaisessa
laulamassa Kauneimpia joululau-
luja – yhdessä muiden mummojen
kanssa.” ●